II. ч. 81. (237) Середа, 16. квітня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Сербська армія розбита

Білгород зайнятий

ПІД ЗАГРЕБОМ УЗЯТО В ПОЛОН 22 ҐЕНЕРАЛІВ І 12.000 ВОЯКІВ. — ЗАТОПЛЕНО 15 ОЗБРОЄНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ КОРАБЛІВ

БЕРЛІН. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає в неділю, 13. IV.:

Німецькі війська під проводом ґен. полковника **фон Кляйста** обсадили ранком 13. квітня столицю Сербії, твердиню **Білгород, від південної сторони.** Ще 12. IV. пополудні мала частина дивізії С. С. „Райх" під проводом сотника фон Клінґенберґа, ввійшла від півночі через ріку Драву до міста й вивісила німецький прапор на німецькому посольстві.

Підчас очищування люблянського басейну — італійські війська обсадили **Люблану.**

В районі **Загреба** відділи німецької армії продовжали свій похід. Біля Карльштату (Карльовця) німецькі війська навязали вязок з італійськими військами. Під Загребом узято в полон **22 ґенералів,** в тому двох командантів армій, **300 інших старшин і 12.000 вояків.** Крім того забрано біля **100 гармат, 10 літаків,** багато магазинів муніції й погинних матеріялів і безчисленну кількість крісів і інших воєнних матеріялів.

Мадярські війська проломили ворожі прикордонні укріплення на північ від **Осіеку** (Ессеґу) та між Дунаєм і Тисою та посуваються вперед.

В **Південній Сербії,** після зломання опору розпорошених сербських частин, відбувається похід вперед згідно з пляном. Летунство перевело атаки на воєнні військові обєкти в південно-східньому районі з дуже добрим вислідом. На летовищах у **Боснії й Герцоговині** знищено загалом **39 ворожих літаків.** В районі **Білгороду** вдалося влучними поцілами бомб висадити в повітря поїзди з військом і воєнними матеріялами та розпорошити маршеві батави.

Вночі на 12. IV. боєві літаки підчас атаки на **Саляміну** затопили один ворожий корабель містоти **4.000 тон** і влучно поцілили бомбами 4 дальші великі кораблі. У пристані Пірей збомбардовано успішно два склади з цистернами, електрівні і млин, причому зістрілено один ворожий ловецький літак типу Герикен. Інші німецькі літаки спричинили тієї самої ночі пожежу в погинних матеріялів і сховах на летовищі острова **Мальти.**

В **Північній Африці** німецько-італійські війська окружили **Тобрук** і смілим ударом зайняли **Бардію** на східньому кордоні Киренаїки. Німецькі спадні літаки затопили в пристані **Тобруку** один англійський помічний кружляк.

Особливі успіхи мала воєнна фльота й летунство в боях з англійською фльотою, що довозить транспорти до Англії. Німецькі підводні човни затопили на Північному й Середньому Атлантику на захід від Африки **15 озброєних ворожих торговельних** кораблів, загальної містоти **75.922 тон**. Крім того важко ушкоджено один великий торг. корабель. Далеколетні боєві літаки затопили 400 км. на захід від Овечих Островів один торг. корабель містоти 3.800 тон. Один великий торг. корабель, поцілений бомбами на південний схід від Гервич, перехилився на бік.

Минулої ночі німецьке летунство затопило у Бристольському каналі один корабель містоти 5000 тон, важко ушкоджено великий торг. корабель на захід від Байдкор та один корабель на південний схід від Кердифу. На захід від Милфордгевену заатакувано успішно один транспорт під схороною. Дальші боєві літаки заатакували портові обєкти на південному побережжі Англії. Знищено на летовищах кілька літаків на землі та спричинено велику пожежу.

Над побережжям зайнятих теренів німецькі ловецькі літаки зістрілили один англійський ловецький літак типу Герикен, протилетунська артилерія зістрілила боєвий літак типу Брістоль-Бленгайм. Минулої ночі протилетунська артилерія зістрілила ще 3 ворожі літаки. Ворог не налітав на терени Великонімеччини. Вчора й вчорашньої ночі ворог утратив **46 літаків.** Пропали два німецькі літаки.

*

БЕРЛІН, 14. IV. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подає:

В Югославії знищено вже головну масу ворожих сил, що боролася з німецькими військами. Останки сербської армії відступають перед нім. та італ. військами в гори здовж Адрійського пебережжя. Спротив ставлять уже лише тут і там. У погоні за ворогом перейшли ріку Саву.

У звязку з захопленням Білгороду подають додатково, що вночі на 13. квітня відділи одної з панцирних дивізій ввійшли до середмістя зі заходу.

У північній Греції операції розвиваються згідно з пляном. Летунство також помагало в операціях сухопутної армії на полудневосхідних просторах, переводячи атаки при допомозі ловецьких, боєвих і спадних літаків на ворожі маршеві кольони в районі Банялюки. Дальше переведено атаки на летовища в середущій Боснії і Герцеговини та військові обєкти в Сараєві, де вибухли великі пожежі в таборах військ і залізничних уладжень.

У північній Африці занято по боях підчас дальшого наступу — форти Капуццо і Солюм на єгипетській території.

Німецькі спадні літаки знищили — підчас акції вночі на 13. квітня проти летовищ на Мальті — 2 ловецькі англійські літаки типу Гюрикен і поцілили важкою бомбою британський контрторпедовець. Вчора

(Докінчення на стор. 5-ій)

За нове місто

В ході історичного процесу українське місто опинилось у ворожому таборі. Малими оазами в цьому місті були кооперативні осередки декількох українських крамниць чи канцелярії лікарів та адвокатів, і вкінці „Просвіта". Позатим самі чужі підприємства, зазвятий галаласний визиск українського народу, погорда до нього та безоглядна національна асиміляція.

Тому, розбудовуючи чи пак здобуваючи нові станиці в місті, мусимо памятати про дві засадничі речі: 1) Недостача відповідного людського матеріялу для обсади господарських, торговельно - ремісничих підприємств і культурних станиць, і 2) Відсутність відповідної підготови нашої інтеліґенції, щоб обхопити господарство міста. Коротко кажучи, найбільшою перешкодою при опануванні чужого нам міста — це наслідки неволі і наші привички, придбані під впливом довголітньої чужої „культури". Польська шляхетська „культура" розділила народ та його працівників на два табори: „панський" з деякими родами праці у вільних професіях та нахилом до бюрократії і погорджуваний табор дрібних ремісників, купців та хліборобів.

Тепер, коли хочемо перетворити наше, але не своє місто, зустрічаємось з великими **психологічними** труднощами. Зокрема мусимо визбутись понять, що їх нам защіпила чужинецька „культура". Отже треба нам наново прищіпити ті поняття, які ми вже мали, але потім їх під чужим ярмом призабули.

І в нас були аристократи - бояри, які були одночасно підприємцями, купцями чи хліборобами. І кожна професія мае свою аристократію. Чи такий підприємець Круп або Форд не були чинником розвитку, кожний для свого народу? Чи Бата не є більшим можновладцем, ніж адвокат, лікар, або урядовець? Чи той чеський ремісник не будував фабрик і не підносив чеського народу на вищий щабель життя? Так. Одначе не слід при цьому забувати, що впливи наших ремісників чи купців будуть великі щойно тоді, коли загальний рівень їхньої освіти буде дійсно такий високий, як у чужих народів, зокрема німецької нації. Здібний ремісник чи купець — це творча одиниця для нації, хоч і бюрократія потрібна, проте швидше й лекше може перетворитись у тягар для нації, ніж розбудована торгівля, промисл і ремесло.

Нове відродження українське місто потребує високо кваліфікованих ремісників і купців, які не тільки не уступали б чужим, але їх перевищували. Для цього треба нам найздібніших людей, що працювали б з покликання і з найбільшою творчою енерґією.

Дехто спитає, чому у нас така пропаґанда за професійним шкільництвом; хіба ж у нас забагато лікарів, адвокатів? Ні, нам на окрадених з своєї освіченої верстви землиці не забагато і цих інтеліґентів, але ціла наша національно-суспільна структура вимагає всестороннього доповнення.

Отже в нас розмірно найменше ремісників і купців. Тому мусимо прокинути творчі інстинкти нації на тих окраїнах, вихресати гін до освіти, зокрема там, де найзавзятіше обкрадали з нашого національного доробку та де винищено майже зовсім нашу верству: по містах. Мусимо викликати повне довіря в широких масах нашого народу до відомих і невідомих досі професій, заохочувати батьків посилати дітей — згідно з їх здібностями — до ремісничої чи торговельної школи чи до гімназії. Мусимо спрямувати нашу молодь до професійних шкіл, щоб визбутись якнайшвидше шкідливих „шляхетсько-панських" понять і **практично підготовитись до опанування нашого, але не свого міста.**

Ми, як здорова нація, повинні поступати з гаслом: Хай буде благословенна творча фізична й умова праця для добра нації. Господарська чи фізична праця не менш почесна від умової, якщо ведеться вмілими й чесними руками. Нове місто жде на такі руки.

Інж. Микола Деревянко.

ІТАЛІЙСЬКИЙ НАСТУП НА ЮГОСЛАВІЮ

РИМ. — Головне Командування Італійської Армії подає в неділю 13. IV.:

Італійські війська продовжують свій похід на юлійському фронті. Одна з італійських швидких батав над побережжям Адрійського моря переїхала через Сень і доїхала в південно-західньому напрямі поза місцевість Отавац, де зломила опір ворога. Інша швидка батава навязала біля Карловця звязок з німецькими військами.

На відтинку **Задару** італійські війська, підтримувані успішно летунством, обсадили **Бенковаццо,** де взяли в полон 80 старшин і кількасот вояків. Здобуто острів Уліяно.

Моторизовані війська, що вийшли з **Альбанії,** продовжують марш на ворожій території та перейшли **Охриду.** Вони забрали в полон кілька тисяч сербів і здобули велитенську кількість зброї й воєнних матеріялів, як також кількадесять гармат. На відтинку Дібрано дивізія альпейських стрільців „Кунчензе" взяла в полон понад 1.000 вояків, в тому 2 ґенералів і здобула 18 полевих батерій.

На **грецькому** фронті не було нічого важного.

Італійські повітряні ескадри бомбардували з Дебаніку портові обекти й кораблі та обкидали бомбами бази водолітаків у Дівуліє. Ескадри ловецьких літаків обстрілювали вогнем скорострілів базу водолітаків у Траві. На югославянсько-альбанському фронті обкидано бомбами та обстріляно скорострілами ворожі відділи військ і батави вантажних самоходів, мости й вузлові точки.

Вночі на 12. IV. англійські літаки заатакували острів **Родос.** Жертв у людях не було, матеріяльні втрати незначні.

У Східній Африці відперто ворожу атаку на **Джарсо.**

—o—

Норвеґія*)

(З нагоди роковин норвезької кампанії)

II.

Міщанство й сибаритизм

Від поставленої на найвищому технічному щаблі норвезької щоденної преси віє деякою міщанськістю, бідермаєрщиною, і то вже таки від першої сторінки. Тими ж самими великими буквами, що й заголовок про вмашерування німецьких військ до Парижа, ви прочитаєте на тій самій сторінці, що такому-то й такому громадянинові столичного міста Осльо треба відірвати кілька штахет з його плоту, щоб маґістрат міг перевести коректуру вулиці в тому місці, де переходить пліт. При тому поруч себе ви побачите дві фотоґрафії: паризького тріюмфального луку й нещасного плоту, по можливості з його власником у теплій бонжурці й нічних пантофлях.

Образ цей — певний симптом: Норвеґія занадто відстала від політичних подій континенту. Її люди з нехіттю відвертаються від европейських конфліктів і кривляться, коли говорять про них. По доброму обіді вони сідають довкола на канапах і мягких кріслах і ліниво говорять про політику. Вони не є аполітичною масою, борони Боже! Вони — аж „надто політичні". Діяпазон політичних заінтересувань норвежця неймовірний. При добрій конюнктурі (т. зн. по доброму й смачному обіді) ви впродовж двох-трьох годин продискутуєте з вашим норвезьким знайомим усі можливі й неможливі проблеми людськости: ви поділите справедливо світ і розділите між його насенням земні добра порівну й так, що кожному буде доволі, почуєте обурення з приводу збройних порахунків та розбудови зброєневого промислу, ви порушите всі проблеми етики, моралі, ненарушности людського індивідуума й т. д., й т. д.! Дивувати вас буде велика наївність, ба — дитячість вашого співрозмовця, що з таким реалізмом і успіхом провадить свої торговельні інтереси, але зовсім не має відчуття для політичних потреб хвилини й дійсности.

Демократизм, партійництво і мафії

Довело це до того, що Норвеґія розбита на безліч партій і політичних уґрупувань — від консерватистів починаючи й на скрайніх лівих кінчаючи (почерез хліборобів, соціял-демократів, радикалів, соціял-радикалів і т. д.). Партії ці поборюють себе взаємно доволі зажерто на сторінках своїх органів. Соціял-демократи майже від початку тримали уряд у своїх руках. Предсідник парляменту — Стортінґу („Великої Ради") Гамбро, премієр Ниґорсволд, міністр закордонних справ Кост — всі вони належали до одної партійної компанії. Одначе уґрупування й партії лучить одна спільна риса: вони ліберальні й демократичні, вважають тільки, що краще б здійснювали засади демократії, будучи при владі. Таким чином і боротьба між ними відбувається на демократичних засадах. Народ зрештою в них наскрізь індивідуалістичний і його не так леґко здобувати мовними кличами. Кожний норвежець вроджений демократ і має вроджені симпатії до цілого демократичного світу, отже й у великій мірі до Анґлії. Віруючи наївно в її на показ висовувані демократичні гасла, не застановляється він над тим, що анґлійська демократія є демократією виключно для льордів і взагалі заможних верств, а не для всіх анґлійців, і що його власна, норвезька демократія далеко чистіша й вища.

Як чисті, незіпсовані й наївні люди, поборюють норвежці своїх противників в зовсім інших формах, ніж це практикується деінде. Будучи майже півроку в Норвеґії, ми напр. дослівно ні разу не почули, щоб якийсь наш знайомий норвежець наговорював на другого, обговорював іншого. Ми не перецінюємо цього, але це загальний образ норвезької людини. Тим небезпечнішим стає на цьому терені кожний закид, який хтось ставить комусь. Людина, яку очорнюють, мусить бути в очах норвежця дійсно дуже підлою, бо безпідставне чи цілеве (для поборювання ідеолоґічних противників) очорнювання йому назагал чуже, незнане, а то й осоружне. У неперебірливих методах поборювання противників позначилися всюди пальці чужих мафій, що мали свої цілі в розсаджуванні здорового *в цій* площині норвезького життя.

Виступали вони особливо завзято там, де видно було прояви відвороту від перестарілих лібералістично-демократичних ідей, під яких охоронним крилом тепло й безпечно могли виплекуватись ядра масонерії, світового жидівства й інших мафій. В таких випадках вони здіймали такий страшний вереск і таку брудну кампанію, що справді відбирали кожній новій течії всяку можливість розвитку.

(Докінчення буде).

*) Див. ч. 79.

ВЕЛИКА ЗБІРКА В БОЛГАРІЇ ДЛЯ НІМЕЦЬКИХ ВОЯКІВ

СОФІЯ, 15. IV. — Болгарський міністр внутрішніх справ започаткував великодню збірку для німецьких і болгарських вояків. Ця збірка першого дня принесла в семій Софії поважну суму 4 міліони левів (понад 1,3 міл. зол.). Також в інших болгарських містах зібрано дуже поважні суми. Про *популярність* німецьких вояків у Болгарії свідчить факт, що навіть чистильники чобіт у Софії зібрали поважну суму 3.000 левів (около 1.000 зол.).

АНҐЛІЙЦІ ВТІКАЮТЬ З ГРЕЦІЇ

СОФІЯ, 15. IV. — З Атен повідомляють, що анґлійська військова влада затримала у пристані Пірей кілька вантажних кораблів, що привезли до Греції анґлійські війська та мала вернутися до Єгипту по нові транспорти вояків. Анґлійці хотять ужити ці кораблі до втечі з Греції.

Через Суезький канал переплило 8 порожніх вантажних кораблів, що мають за*брати з* Греції анґлійські війська.

По останніх відомостях, анґлійці вже почали всідати на кораблі, щоб відплисти з Греції.

З'їзд українських правників у Люблині

День 30. березня ц. р. відбувся у Люблині з'їзд українських правників із люблинської області. Вислідй й успіхи цього з'їзду треба в першій мірі завдячити підготовній та організаційній праці Правничої Секції при УДК в Люблині, що доложила всіх зусиль, щоб з'їзд дав якнайкращі вислідй.

В год. 10-ій передполуднем зібрались у великій салі окружного суду в Люблині 28 членів люблинської Правничої Секції, 27 делегатів усіх майже Секцій і Делегатур із цілої області від Білої аж по Белз та коло 15 запрошених українських і німецьких гостей. Між іншими прибули такі представники влади: д-р Кіпке, керманич внутрішніх справ, як заступник шефа дистрикту, д-р Гоер, керманич відділу юстиції, д-р Келіґ, шеф прокуратури, п. Кіль та д-р Бірмайтер — оба заступники шефа відділу юстиції, радн. д-р Бавзенгарт, представник міської управи і гості з Кракова: през. д-р В. Загайкевич, м-р Богун Мирон, заступник провідника УЦК — діловий керманич ред. І. Глібовицький і м-р Михайло Хомяк, науковий редактор „Кр. Вістей".

Наради відкрив голова Правн. Секції при УДК в Люблині **през. В. Палидвір**, привітавши представників влади та гостей з Кракова. З черги в коротких словах насвітлив завдання українських правників у розбудові судівництва, прокуратури, адвокатури, нотаріяту й адміністрації в Ген. Губернаторстві та покликав до президії суду: д-ра Степана Барана, д-ра Романа Смерецького й м-ра Антона Павлюка та на секретарів д-ра Богдана Карпевича й м-ра Ярослава Кальбу. Опісля **д-р В. Загайкевич** привітав з'їзд від Головної Правничої Секції в Кракові і в німецькій мові зясував завдання правників при новій перебудові світа, які мають утривалити його та шляхом правних норм перевести новий лад у життя. В тому вартість участи правників при будові майбутнього. З черги забирали голос. референти: **д-р Гоер**, шеф відділу юстиції, який виголосив реферат на тему „Завдання в утриваленні правного порядку", та шеф прокуратури **д-р Келіґ** про „Завдання прокуратури". Оба референти розгорнули перед слухачами в прецікавий спосіб свої актуальні теми й подали статистичні дані про організації клітин правосуддя і стан фактуальних справ. Зокрема обговорили участь українських правників у розбудові судівництва й прокуратури в люблинській області та склали їм за це сердечну подяку. На тому закінчилась в год. 12-ій перша частина нарад і всі учасники пішли зорґанізовано до гр.-кат. церкви на панахиду за Т. Шевченка.

По обіді виголосили реферати: **м-р Мирон Богун** про „Завдання правничої орґанізації" у формі Секцій: Головної при УЦК і місцевих при поодиноких УДК чи їхніх Делеґатурах, а **д-р Л. Голейко** про „Стан правників у люблинській області й про актуальні правничі та організаційні проблеми" в тій же області. Перший референт м-р М. Богун вияснив засадничі завдання правничої орґанізації: а) охопити орґанізаційно всіх правників і б) надати орґанізації професійну повновартість. Правильник передбачує два роди організаційних клітин: професійні комісії і наукові гуртки, де слід перевести фахову й наукову підготову правничого світу. Д-р Л. Голейко почав свій реферат від статистики українського населення в люблинській області, де живе 467.000 українців, із яких 220.000 припадає на православних, 180.000 на римо-католиків (т. зв. „калакутів") і 67.000 на греко-католиків — та візвав усіх правників до суспільної праці над приєднанням до українського народу збаламучених наших братів т. зв. „калакутів", які говорять дома мішаною мовою і не вміють точно означити свого національного „я". Далі пригадав відомий факт нищення українських церков в останніх роках польською владою та візвав українських правників прийти з допомогою Церкви, щоб відзискати її втрачені позиції. Українські правники мусять підпорядкувати віроісповідні різниці надрядному, найвищому інтересові нації. Згадавши передвоєнний стан, коли в люблинському воєвідстві було 3 українці судді, 1 адвокат та 1 адміністраційний урядовець, прелеґент подав сьогоднішній стан. Отже тепер на 113 суддів і прокураторів є 35-ох українців, на 38-ох нотарів є 17 українців і на 148 адвокатів 20 українців. Крім цього 10 українців нотарів має право виконувати адвокатську практику — тому в люблинській області є фактично не 148, а 158 адвокатів загалом.

В останніх часах прийшло до розділу нотаріяту від адвокатури. Всі українські нотарі заявились за нотаріятом. Тому дістануть відповідний речинець, щоби зліквідувати адвокатську практику. Місцевості: Білгорай, Краснистав, Томашів, Тишівці і Володава залишаться без наших адвокатів. На думку референта в тих місцевостях і в Парчеві та в Тарногороді є всі дані, щоб міг осісти й вдержатися наш адвокат зі знанням німецької мови. В адвокатській і нотаріяльній палаті є наші репрезентанти.

Дальше референт обговорив справу української мови в судівництві, адвокатурі, нотаріяті та адміністрації. Довше спинився над законом про пол. суд. з 19. II. 1940 р. і новелею з 1. VIII. 1940 р. та вказав на їх недостачі. Обговорив обіжники президента апел. суду у справі інтерпретації слова „допущення" мови некорисно для нас, відмінно як інтерпретується у практиці, допущення пол. мови в адміністрації. На думку референта справу української мови в судівництві не можна розвязувати спором про таку, чи іншу інтерпретацію слова „допущена". Цю проблему треба поставити ширше по думці §. 1. уст. 3 закону про пол. суд. з 19. II. 1940 р., поробити заходи про розбудову українського судівництва. Референт просить, щоб делеґати уповажнили правн. секцію при УДК в Люблині поробити відповідні заходи, щоб:

1) На місце городських пол. судів у Белзі, Чесанові, Тишівцях, Грубешеві, Володаві і Холмі відкрито українські городські суди з признанням полякам таких самих мовних прав, які українці мають в польських судах.

2) Гор. суди в Томашові, Тарногороді й Тучні замінити на утраквістичні з окремими відділами польськими для поляків і українськими для українців.

3) Допустити для українців в гор. судах в Білій, Білгораю, Парчеві, Красніставі й Замістю українську мову в тих самих розмірах як для поляків польська в українських судах.

4) В Замістю відкрити паралельний до польського український окружний суд.

5) Відкрити в судах: окружнім та апеляційнім у Люблині українські сенати.

Вкінці референт обговорив дальші завдання українських правників у люблинській області. Всі правники повинні бути активні не лише в парвничих секціях, але й активно працювати в комітетах. До них належить також оборона всіх прав української національної спільноти не тільки перед чужими, але також і своїми розкладовими чинниками. Вкінці повинні впливати успокоююче на населення, щоб воно виповнювало обовязки супроти німецької влади, маючи

ДАН ЛЕПКИЙ 50)

Крутіж

„Ні. До двох я й не приступала — непевні".
„А може б спробувати?"
„Не треба. Кажу тобі непевні. Ще счинять крик, розбудять і попсують усе діло. Най буде бій. Так краще. Всі вдамуть, що бються. Але наша візьме. Пяних повяжуть, як ів. Луку також".
„Але вбивати не треба. Гріх. Бог не поблагословить діла".
„Авже ж, що вбивати не треба. Хоч, правду сказати, Лука жив собі на кару. Чи мало він намордував людей?"
Нехай його карає Бог, не ми".
Нехай".
Кошепки переговорювали з собою, наслухуючи, чи не ть знаку.
Ти вже зібралася?"
Так. А ти?"
І також. Не забрала всього, лиш цінніше".
Авже-ж. З тягарем утікати важко".
Важко. Нехай Фалдовський подавиться нашим добром".
для тих, що по нас прийдуть, матиме".
якщо не згорить двір".
Не треба, щоб горів!" — зжахнулася Палажка. — „Ще ні побачать заграву і прибіжать".
бо я кажу, що треба? Та знаєш, як воно буває: є мала велика пожежа.
мала іскра, а велика пожежа..." — повторила Палажка до вуст приткнула: — „Цить!"
лухували. Здавалося, що чують удари весел і плюскіт Нараз „кукуріку!" і обі зірвалися на рівні ноги.

„Марусенько, вставай!"
Марусі світ закрутився в очах. Кров ударила до голови, серце билося в грудях, як пташка у жмені, ноги зробилися важкі, мов викуті з криці.

Палажка накинула на неї тхорами підбиту свитку, насунула на голову соболеву шапочку:
„Ходім!"
Дівчина хиталася, як пяна. Переживання останніх днів виснажили її до краю.
„Палажко, я не можу..."
Палажка вхопила її за руку й витягнула з хати. За той час ключниця побігла до дімка, в якім мешкав Лука.
Дімок потопав у темряві. Повернула двічі ключем, замкнула входові двері, а ключ кинула геть.
„Спи, чорте, спи! Бодай ти й не збудився!"
Побажавши в такий сердечний спосіб свому властивцеві „доброї ночі", прибігла на ґанок, де вже на неї Палажка з Марусею чекали.
„Хутчіш! Хутчіш!"
І три жіночі постаті пустилися доріжкою до брами. Мали ще перейти яких двадцять кроків, коли враз нічний сторож Панько заступив їм дорогу. (Ах, вони забули про нього!).
„Ви куди?"
„А тобі що до того? Пускай!"
„Мені не казали нікого вночі випускати".
„Дурний! Я тобі кажу: пусти!"
„Не пущу!"
„Мусиш!"
„Люди, сюди, до мене! Хто в Бога вірує, ходи!" — кричав Панько. (Далі буде).

на увазі прихильне становище влади до українських справ.

Над обома рефератами розвинулася широка дискусія, в якій забирали слово: д-р Баран, нач. суду Свистович, през. д-р Загайкевич, дир. З. Пеленський, м-р Шахнович, м-р Ткачук, м-р Я. Кальба, д-р Ржепецький, д-р Карпевич, д-р Троян, з гостей лікар д-р Е. Бурка, який висловлював подив для праці укр. правників у Люблині, та вкінці ще раз оба референти: д-р Голейко і м-р Богун. Дискусія, ведена в дуже поважному тоні, дала багато матеріялу для дальшої праці українських правників у люблинській області та довела беззастережено до щирої, отвертої та ясної виміни думок усіх учасників. Перед год. 8. вечером предсідник, д-р Палидвір, закрив зїзд правників, після чого в кімнатах УДК учасники й численні українські та німецькі гості провели святочний вечір в дуже сердечній атмосфері аж до пізньої ночі.

Цей прегарно зорганізований зїзд наших правників виявив незаперечний осяг, а саме гідну репрезентацію перед чужими й перед нами самими та зорганізовану волю в поході за найвище добро нації.

— ОГОЛОШЕНЬ І СВЯТОЧНИХ БАЖ[АНЬ] ДО СВЯТОЧНОГО ЧИСЛА ЩОДЕНН[ИКА] ВЖЕ НЕ ПРИЙМАЄМО.

З голосів преси

Політичні актуальності

З посвяточної німецької преси доступні нам покищо тільки інформації вівтіркової „Кракауер Цтг.", яка коментує московський пакт між Японією та Совітами та останні балканські події.

У передовій статті стверджує „К. Ц." велике розчарування анґлійців та американців з приводу московського договору про невтральність і пише далі:

„Недавно заявив міністр закорд. справ Матсуока в Токіо, що Японія зробить усе, щоб її взаємини зі Совітами покращали. Тому, що обі сторони бажали собі цього покращання взаємин, Японія не має тепер причин до песимізму в обличчі складного міжнародного положення.

Після підписання договору про невтральність, що по змозі буде чимскоріше ратифікований у Токіо, обі сторони — совітська й японська — підкреслять виїмкове світово-політичне значіння цього договору. Японський премієр кн. Коное сказав уже, що той пакт започатковує нову епоху японсько-совітських взаємин. Одночасно підкреслив він, що пакт забезпечує не тільки мир у східній Азії, але спиняє поширення війни взагалі. Докладно те саме заявляють по совітському боці. Московська „Правда" пише, що вартість цього пакту проявляється також з огляду на час, у якому його заключили. „Його підписали в хвилині, коли імперіялістична війна поширюється і захоплює нові країни".

Автор стверджує, що московський пакт перекреслює англо-американські надії на далекосхідній конфлікт між Совітами та Японією. Сердечний характер відїзду Матсуоки з Москви, якого прощали на двірці Сталін і Молотов, має також свою вимову.

Навязуючи до переможного походу німецької армії на Балкані, часопис стверджує на основі військових звідомлень, що анґлійські частини справді починають покидати Грецію та пересідають на кораблі в багатьох місцях грецького побережжя. Цю тактику втікання зі загрожених місць одобрює також англійська преса, для якої війна на Балкані втратила нагло всяке значіння.

„Дейлі Мейл" іде навіть так далеко, що „жадає негайного залишення позицій на Балкані англійськими частинами, бо ці позиції й так годі буде втримати".

Інакше задивляється на справу турецька преса. Часопис „Ікдом" пише напр.:

„Анґлійські частини зобовязані історично супроти Греції й мусять на грецькій землі або перемогти, або впасти. Якщо Анґлія захоче повторити в Греції ще раз своє Дінкірхен, то це відібється якнайгірше на її престіжу. Якщо Анґлія відмовиться від всебічної, жертвенної акції своїх частин на грецькій землі, то буде цього гірко жалувати. Анґлійська армія в Греції мусить спалити за собою кораблі й боротися".

Супроти започаткованої втечі анґлійців з Балкану та огірчення з цього приводу серед жменьки союзників Анґлії неначе глум виглядає... великодній радієвий заклик Черчіля до югославянського народу.

„У цьому глупо-безличному виступі сказано: „Югославянському народові, всім сербам, хорватам і словінцям, посилаю свої якнайкращі поздоровлення. На вас нещадно напав безсердечний напасник. Наше співчуття для вас іде зі серця. Не жалуйте, що відважилися протиставитися тому розшалілому наступові, бо ваше геройство буде прославлене в історії блискучими буквами"

І так далі, у тому самому тоні, щоби закінчити цинічно ось так:

„Югославяне! Ви боретеся нині за ці принціпи (права людини і демократію — Ред.)! Але й Британія бореться поруч з вами!"

Так говорить Черчіль. А водночас залишена анґлійцями сербська армія йде в горах Балкану назустріч своїй нещадній ліквідації. Цю ліквідацію переживає також югославянська держава. Її невідповідальна верхівка вже втікає, що характеризує таке телеграфічне відомлення букарештенського кореспондента „Кр. Цтг.":

„В неділю пополудні в повіті Думбровіца коло Букарешту впав в полумї югославянський літак. У ньому находилися три югославянські старшини і шість цивільних осіб і всі вони згинули. Хто вони — годі було розпізнати. Проте здогадуються, що ці шість цивілістів були вищими югославянськими урядовцями, які, ще навіть не членами уряду, що намагалися втікти до Совітів. Продовж останніх 48 годин це вже третій югославянський літак, що його вістрілили понад румунською територією".

---o---

ВІДГОМІН НІМЕЦЬКИХ ПЕРЕМО[Г] НА БАЛКАНІ

ШТОКГОЛЬМ, 14. IV. — Німецькі [пе]ремоги на Балкані викликали в ці[лому] світі широкий відгомін. В Італії, Бол[гарії], Мадярщині та в інших краях викликал[и во]ни радість, подив і захоплення, в анг[лій]ських країнах пригноблення й розч[аро]вання. Особливо радіє Болгарія. Голо[вний] редактор щоденника „Зора" пише: „[Доля] балканського півострова вже вирішена". Данський часопис „Федреляндет" п[ише]: „Німецький фронт сягає від Нордкап[у до] Еґейського Моря".

---o---

МАДЯРЩИНА ПРИЗНАЛА САМОСТІ[ЙНУ] ХОРВАТІЮ

БУДАПЕШТ, 15. IV. — Мадярс[ький] уряд признав офіційно новий хорватс[ький] уряд. Дотеперішній мадярський ґенера[ль]ний консулят у Загребі перемінено на [по]сольство. Мадярський консуль іменова[ний] послом.

---o---

ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ ДВІР У ЦАРГОР[ОДІ]

БУДАПЕШТ, 15. IV. — З Царгор[оду] повідомляють, що сербські заговірн[ики] 27. березня приготовляються до втечі. [Ча]стина югославянського двора вже пр[ибу]ла літаком до Царгороду. Очікують у [не]довгому часі царя Петра II. Зробл[ено] приготування, щоб прийняти його в [ре]зиденції... реччині.

---o---

УПАДОК ОСТАННЬОЇ ВЕРСАЙСЬКО[Ї] ДЕРЖАВИ

РИМ, 14. IV. — Проголошення [само]стійної хорватської держави зустрічу[ють в] Римі дуже прихильно. Урядові круги [під]значують, що італійська політика відд[авна] стежила з великим зацікавленням за р[оз]витком хорватської справи. Італія да[ла] провідникам хорватських націоналістів [при]хист перед переслідуваннями сербів. З [ви]бухом війни хорватські націоналісти б[агато] то разів зверталися до Мусолінія з св[оїми] проханнями, закликами про допомогу, [ме]моріялами. Все вказує на довіря хорватів д[о] справедливої політики осі.

---o---

АМЕРИКАНЦІ ПРО ВІДВОРОТ АНҐЛІЙЦІВ ІЗ ГРЕЦІЇ

НЮ-ЙОРК, 15. IV. — „Юнайтед Прес" подає, що нюйорські щоденники спеціяльну увагу звертають на те, що відступ анґлійців з Греції це куди більша невдача, як їх погроми в 1940 р. Велика Британія втратила знову щось, що з огляду на ґарантію супроти Греції мало відігравати велику ролю: необмежену контролю над Еґейським морем. Безліч островів на Еґейському морі стало жертвою німецького летунства.

---o---

СУЕЗЬКИЙ КАНАЛ ЗНОВУ ЗАБЛЬОКОВАНИЙ.

НЮ-ЙОРК, 15. IV. — До Джерсі Сіти прибув єгипетський торговельний корабель „Ель Ніль". На ньому находяться подорожні з Александрії. Вони розказують, що від 5. до 15. II. стояли в Порт Сайді, бо три затоплені кораблі припинили переїзд через Суезький Канал. Коротко перед приїздом згаданих подорожніх до Порт Сайду німецькі та італійські літаки перевели атаки на терен Суезу. Подорожні кажуть, що канал заблокували один грецький та два анґлійські торговельні кораблі.

---o---

— **ВІД НІМЕЦЬКИХ** летунських атак згинуло в Анґлії впродовж березня 4.259 осіб, що працювали в воєнному промислі. Крім того було там 5.657 ранених. Такі цифри подає англійське міністерство безпеки.

— **НА ЗБОРАХ** жіночого союзу в Палестині промовляли жиди Ґольдман та Норман Енджел. Оба вони заповіли участь жидів у війні. Енджел сказав, що коли би перемогли Анґлію, то тоді жидівству всього світу загрожує найбільша небезпека.

— **НА БАЛКАНІ** скрізь гарна погода. З того приводу болгарське населення з радістю говорить: „Господь Бог також помагає Гітлерові". Болгарія дуже вдоволена з воєнних дій проти Югославії.

— **БРИТІЙСЬКА** адміралція подала до відома втрату трьох міноловів: „Лорд Мальберн", „Крей[...]монд" і „Айленд".

Новинки

КАЛЕНДАР

КВІТЕНЬ.

16. Середа — П. Никити
17. Четвер — П. Йосифа

— ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ! До сьогоднішнього числа долучуємо чеки, якими просимо присилати передплату, одночасно вирівнюючи залеглості. Виповніть негайно чек та віднесіть його з грішми на пошту! Пригадуємо, що конто нашого Видавництва у Ген. Ґубернаторстві є: ч. 3812 у Варшаві.

— О. Д-Р ВАСИЛЬ ЛАБА, професор Богословської Академії, крилошанин Митр. Капітули, б. головний капелян УГА — іменований Ап. Адміністратором офіціялом Церковного Суду Апостольської Адміністратури. Бажаємо о. кан. д-рові В. Лабі якнайкращих успіхів на новому відповідальному становищі.

— ЧЕРГОВИЙ ВИКЛАД НАУКОВОЇ РАДИ при УЦК з ділянки Шевченкознавства відбудеться в середу 16. квітня ц. р. в год. 19-ій (7-ій веч.) у домівці Українського Видавництва при Райхсштрассе 34/I. В програмі відчит мистця-маляра Святослава Гординського „Про мистецький світогляд Т. Шевченка". Відчит буде ілюстрований світлинами й образами маловідомих малюнків Шевченка. Гостям раді. 2x

— ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ кооперативи „Народня Торговля", споживчої кооперативи з відповідальністю уділами в Німецькому Перемишлі, відбудуться дня 26. квітня 1941 р. в год. 18-ій у салі Делеґатури УДК в Нім. Перемишлі, Краківська 7/II. — Надзірна Рада. 1544

— УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ У БЕРЛІНІ. В перший день українського Великодня дня 20. квітня в Берліні в салі Бетовена при Кетенерштрассе 32, в годині 18-ій відбудеться концерт українського хору під проводом Василя Осташевського. В програмі українські народні пісні (історичні, козацькі, чумацькі, бурлацькі, лірницькі, побутові, обрядові, коломийки) в укладі Лисенка, Стеценка, Леонтовича, Ф. Колесси, Кошиця, Котка й інших. — Білети в ціні від 1—3 марок набувати раніше в Централі УНО при Заарляндштрассе 54/II, а в дні концерту при касі від 4-ої години пополудні.

— ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ відбувся у Дрездені 16. III. заходом культурно-освітнього гуртка. На вишкільних курсах для фабричних робітників у Дрездені вчиться багато українців.

— 80-ТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ Т. ШЕВЧЕНКА відсвяткували українці в Ґерліц (Шлеськ) 30. III. святочними сходинами. Приявних було біля 100 осіб. Свято відкрив голова Микола Копитко, реферат виголосив Семен Цвіґула, скарбник. Сходини закінчено національним гимном.

— ПАНАХИДУ ЗА ДУШУ БЛ. П. Д-РА НЕСТОРА НИЖАНКІВСЬКОГО відправили у краківській гр.-кат. церкві 13. ц. м. місц. парох о. кан. д-р П. Хрущ, о. З. Нарожняк і о. В. Дурбак. Співав хор „Сурма".

— ПОМИНКИ Н. НИЖАНКІВСЬКОГО. У віденській церкві св. Варвари відбулася в четвер 3. ц. м. панахида за душу бл. п. композитора Нестора Нижанківського. На панахиді, що її в роковини смерти незабутнього мистця відправив о. д-р М. Горникевич, був гурт приятелів Покійника та чимало українського громадянства.

— ТВОРИ В. МАСЮТИНА У ВІДНІ. На останній виставі мистецьких творів у т. зв. Сальоні Сецесії у Відні находяться м. і. три твори відомого нашого мистця Василя Масютина. Це три рисунки-ілюстрації до казок Езопа.

— ДРУГИЙ КОНЦЕРТ у Берліні пп. Л. Мацюка (оп. співака-тенора) та С. Кисіля (скрипака) відбудеться 20. квітня ц. р. в 18-ій год. в салі на Кірхпляц 8. Доїзд У-Б до Ріх. Ваґнерпл., С-Б Шарльотенбурґ. 1491 2-2

— УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ — Відділ Опіки над Молоддю та Родиною — В КРАКОВІ подає до відома всім тим українцям, які покінчили в минулому інструкторські курси пожежних сторожей, або курси начальників пожежних сторожей, щоби подали свою адресу, подаючи слідуючі дані: прізвище й імя, дату уродження, віроісповідання ,місце замешкання, заняття. Подати, які та ким видані. Всі дані конче потрібні до реєстрації інструкторських сил. Звідомлення переслати на адресу: Український Центральний Комітет, Відділ Опіки над Молоддю та Родиною, Краків, вул. Зелена 26 (Українішер Гавптаусшусс ін Кракау, Ґрінеґассе 26). 1436 3-4

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили члени Дирекції й службовики „Пробоєм" Союзу Кооператив у Грубешеві (в золотих): дир. Іванів Павло 100, дир. Фур Іван 50, дир. м-р Лисько Константин 10, дир. Крашкевич Петро 5, дир. Гаврилів Іван 5, м-р Мокрій Степан 20, Бойко Василь 50, Кашубинська Ірина 20, Клебан Володимир 20, Дедик Степан 20, Драґан Юліян 20, Гнатюк Іван 5, Бойко Михайло 5, Петрик Ярослав 5, Данило Іван 5, Якимчук Євдоким 5, Приступа Надія 6, Петриківна Євдокія 5, Попович Василь 2, Бедрик Юрій 2, Гресик Олександра 2, Дацюк Микита 3, Кавуза Петро 7, Кінаш Мартин 2, Лисько Михайло 2, Пелех Іван 2, Ващук Вадим 2, Крашкевич Константин 2. — Хто черговий?

— ЗБІРКА НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ, переведена за згодою обох ОО. Парохів під нашими церквами в Кракові у Вербну неділю, дала суму 520,04 зол. В цей спосіб краківське громадянство знов запевнило одну стипендію на семестер.

900 зл.

Затоплення дальших анґлійських кораблів

(Докінчення з стор. 1-ої)

знову збомбардовано летовище Люкка і порт Ля Валетта на Мальті.

Німецькі ловецькі літаки зістрілили підчас повітряної боротьби над Анґлією ловецький літак типу Гюрікен. На морі довкола Анґлії німецькі літаки затопили в каналі св. Юрія 3 кораблі з озброєного конвою, загальної містоти 28.000 тон. Два дальші кораблі великих розмірів важко ушкоджено. Боєві літаки затопили останньої ночі торговельний корабель, містоти 5.000 тон і збомбардували портові уладження на полудневому побережжі Анґлії.

Нім. підводний човен затопив недалеко Ісляндії британський кружляк містоти коло 10.000 тон. Два стежні човни зістрілили недалеко нім. побережжя Північного моря 6 британських літаків, один важко ушкоджено. Ловецькі літаки знищили коло Доврy 4 запорові бальони.

Анґлійці не зявилися над Німеччиною ні вдень, ні вночі.

Ірляндія мусить бути готова

Промова Де Валери

ШТОКГОЛЬМ, 15. IV. — У неділю вечером голова ірляндського уряду Де Валера виголосив у радіо промову, в якій закликав ірляндський нарід, щоби в 25-літні роковини кривавого великоднього зриву був готовий боронити свою батьківщину перед новим нападом. Промову Де Валери попередила найбільша в історії самостійної Ірляндії військова парада, що в ній узяло участь 20.000 вояків ірляндської армії в повному озброєнні. Дефіляду прийняли ветерани повстання з 1916 р.

„Коли примусять Ірляндію — заявив Де Валера — боронити свою невтральність перед нападом з якого би це не було боку, то це буде означувати для багатьох терпіння і смерть".

Преса Злучених Держав потверджує, що американський уряд робить зусилля, щоб Ірляндія була схильна відступити бази для Америки й Анґлії. Щоденник „Ню-Йорк-Таймс" повідомляє з Уошинґтону, що бази в Ірляндії є важною ланкою у величкому корабельному мості через Атлянтик, що має переходити від Гелифексу через Ґренляндію, Ісляндію та Ірляндію до Анґлії. Згаданий часопис стверджує, що американський уряд працює тепер над створенням такого корабельного мосту.

Також інший американський щоденник „Ню-Уерлд Телеґрем" дозволяє здогадуватися, що Уошинґтон щораз то більше натискає на Ірляндію. Щоденник вказує, що ірляндському міністрові оборони, який тепер перебуває в Америці, дали зрозуміти, що Ірляндія може дістати воєнний матеріял і пшеницю під умовою, що вона віддасть анґлійському урядові свої бази. Американська ґазета подає, що як міністер оборони Екен так і інші ірляндські міністри дотепер противилися таким предложенням, але урядові круги в Уошинґтоні сподіваються, не зважаючи на все, прихилити Ірляндію.

Японсько-совіт. договір про невтральність

МОСКВА, 15. IV. — У висліді кількаденних переговорів між японським міністром закорд. справ Матсуокою і головою совітського уряду і комісарем закорд. справ Молотовом 14. ц. м. підписали пакт невтральности між Японією і Совітським Союзом. Одночасно підписали заяву про взаємну пошану територіяльної ненарушности й недоторкальности Манджука і Монґольської Народньої Республики.

Згідно зі ст. 1-го пакту заінтересовані держави зобовязуються втримувати мирні та дружні взаємини і шанувати територіяльну цілість і ненарушність другого партнера договору.

Ст. 2-га обіймає постанову, що на випадок, як би один з партнерів став предметом атаки з одної, або кількох третіх держав, тоді другий партнер зобовязується бути невтральним на час конфлікту.

Японсько - совітський пакт підписали на 5 років, обмін ратифікаційних грамот відбудеться в Токіо.

Одночасно у звязку з пактом невтральности підписали заяву, в якій японський і совітський уряди святочно зобовязалися, що будуть втримувати мирні й приязні відносини між обома державами. Крім того Совітський Союз зобовязується шанувати територіяльну цілість і ненарушність Манджу-куо. Одночасно Японія зобовязується шанувати територіяльну цілість і ненарушність Монґольської Республики.

ЗАЯВА КНЯЗЯ КОНОЕ

БЕРЛІН, 15. IV. — З нагоди підписання японсько-совітського пакту про невтральність князь Коное склав заяву, в якій сказав, що Японія вже віддавна змагає до того, щоби припинити поширювання війни й забезпечити мир у східній Азії за допомогою пакту трьох, що став віссю японської закордонної політики. Щоб дійти до того, треба було зміцнити дружні взаємини зі Совітським Союзом. З тією метою японський уряд почав переговори зі совітським урядом. Відвідини мін. Матсуоки причинилися до пожвавлення переговорів і підписання пакту, що на думку голови японського уряду має епохальне значіння у відносинах між Японією та Совітським Союзом. Як такий він у великій мірі причиниться до вдержання світового мира і розвязки різних питань, що цікавлять обі сторони.

—o—

МАНДЖУКО Й ЯПОНСЬКО-СОВІТСЬКИЙ ПАКТ

БЕРЛІН, 15 IV. — З приводу підписання японсько - совітського пакту про невтральність державна рада Манджуко проголосила таку заяву:

Урядові круги і нарід Манджуко вітають японсько - совітський пакт про невтральність. Він зміцнить мирно совітсько - манджурські границі та приспішить розвязку всяких проблем, що торкаються совітсько-манджурської границі.

—o—

СТАЛІН ВИЙШОВ ПРОЩАТИ МАТСУОКУ

МОСКВА, 15. IV. — Японський міністер зокорд. справ Матсуока покинув у неділю в год. 18-ій московського часу совітську столицю. Японського міністра вийшли прощати на двірці: Сталін і комісар закорд. справ Молотов зі заступником ком. закорд. справ Лосовським і шефом протоколу Барковом. Крім того японського гостя вийшли провожати: німецький амбасадор ґр. фон Шуленбурґ і посол фон Тіпельскірх, італійський амбасадор Россо та посли і летунські аташе держав пакту трьох. Побіч тих усіх були ще приявні на двірці члени японської амбасади.

—o—

— **АМЕРИКАНСЬКИЙ** щоденник „Уошинґтон Дейлі Нюс" пише: „Свастика над Еґейським Морем! Німецького війська не всилі побороти ані труднощі терену, ані ворожі війська. Коли би дійшло до другого Дінкірхену або ще до чогось гіршого, то як тоді буде виглядати Анґлія та її обіцянка побороти Гітлера? Покищо краще про те не думати!"

— **СОВІТИ** відкликали свого дотеперішнього посла в Фінляндії Зобова. На його місце призначили Орлова.

З українського життя

ДІТИ З РОЖНІТОВА — КОБЗАРЕВІ.

Дня 30. III. ц. р. діти народньої школи в Рожнітові відсвяткували 80-літні роковини смерти Тараса Шевченка.

По вечірні зібралися громадяни й молодь у салі громадського дому так численно, як ніколи. На святі були присутні німецькі старшини з сусіднього села, які нагороджували дітвору рясними оплесками.

Невеличку програму діти виконали дуже добре. Дівчатка виступили вперше в селі у вишиваних блюзочках, що робило гарне враження. Один із хлопців був убраний у козацький стрій. Саля була прибрана потретами Тараса Шевченка й Богдана Хмельницького та національними прапорами і Шевченковими закликами.

Програму розпочали діти 3-ої й 4-ої кл. невмирущим „Заповітом", після чого уч. 1-ої кл. В. Гранда віддеклямував дуже гарно вірш У. Кравчнеко „Сонце України". Потім місцева учителька Марія Левицька виголосила реферат про життя і діяльність Т. Шевченка, як поета, пророка й революціонера України. По рефераті уч. 2-ої кл. Роман Кіц віддеклямував дуже гарно Шевченків „Сон". Вільноручними вправами дівчаток і піснею „Реве та стогне" закінчено першу частину програми.

Другу частину розпочали гарною інсценізацією „Розрита могила", де дуже гарно деклямувала уч. 2-о ікл. Осипа Худа, козак Роман Крет у козацькім строї доповнив красу тієї картини. Вільноручні вправи хлопців 3-ої і 4-ої кл. „Ми, гайдамаки" виконано бездоганно. Правдивою окрасою програми була деклямація „У Шевченкові роковини" Уляни Кравченко, виголошена уч. 3-ої кл. Євгенією Ґрандою. Дівчинка справді відчула думку авторки. Коротка сценка „У широкий світ" у виконанні: А. Худого, М. Сосновської, М. Кіца, О. Ґарбажа і Е. Целенцого була без закиду. Діти 1-ої і 2-ої кл. відчитали перед образом Т. Шевченка і Богдана Хмельницького молитву: „Дай, щоб ми сповняли заповіт Шевченка, щоб цвіла у щасті Україна-Ненька".

По молитві голос забрав о. проф. П. Дзедзик. У своїй короткій промові звернув увагу на обставини, в яких жив і працював Т. Шевченко, а до шкільної дітвори звернувся з окликом Пророка: „Учітеся, брати мої". Свято закінчено відспіванням національного гимну.

Це не є перше свято нашої школи. За короткий час свого істнування школа вже відсвяткувала роковини 23. травня, „Свято Могили", „Свято 1-го Листопада", „Свято Книжки". У програмі стоїть свято І. Франка" і „Свято Матері". М. Л-й.

УСІМ, ЩО МАЮТЬ РІДНЮ В НІМЕЧЧИНІ НА РОБОТІ І ХОЧУТЬ ЇЇ З ЦІЄЇ ПРАЦІ ЗВІЛЬНИТИ, — ДО ВІДОМА!

В останньому часі до УЦК в Кракові приходять сотні листів з проханням помогти звільнити з праці в Німеччині рідню, яка з різних причин конечно потрібна до праці на своїх власних господарствах. Деякі присилають навіть прохання на руки Генерал Губернатора, гадаючи, що в такий спосіб певніше прохання буде полагоджене.

Оцим подаємо до відома, що є лиш один спосіб в який можна когось реклямувати, а саме: Написати в нім. мові прохання про звільнення до Арбайтсамту того місця, де реклямований працює, через місцевий Арбайтсамт того, хто про звільнення просить. У проханні подати правдиві, річеві й направду важні та переконливі причини, які за цим звільненням промовляють. До таких причин належать: велике рільне, чи інше господарство (подати кількість гектарів, морґів), рішучий брак здорових рук до праці (треба вичислити тих осіб і їх вік, які тепер ведуть господарку), затяжна недуга головної особи, яка веде господарку і евентуально інші, ак рівно важні причини.

Всі ці вище наведені факти мусять бути потверджені волосною управою, а недуга урядовим лікарським свідоцтвом. Було б навіть краще, щоб волосна управа сама від себе просила за звільненням реклямованого й це своє прохання долучила до прохання головного петента. Місцевий Арбайтсамт опініює таке прохання і висилає до Арбайтсамту місця праці реклямованого. На залагодження цього прохання треба звичайно досить довго ждати, — нераз і місяць-два.

Прихильно полагоджується такі прохання дуже рідко, майже лише у виїмкових направду випадках, тому й петенти хай будуть приготовані радше на відмову. Дуже багато залежить від опінії місцевих Арбайтсамтів, тому вказане, щоб таке прохання устно поручив керманичеві арбайтсамту голова УДК, або інша впливова особа.

Інші заходи про звільнення безцільні й шкода їх робити, зокрема просимо не звертатися з цим до УЦК, бо він у цьому помогти не всилі, крім згаданої ради.

Краків, 12. квітня 1941.

Український Центральний Комітет,
Відділ Праці й Суспільної Опіки.

Посмертна згадка

О. АНТІН ТВЕРДОХЛІБ

парох у Смільнику б. Балигороду, помер несподіваною й передчасною смертю у 57 році життя дня 23. березня ц. р.

Покійний походив із одної з останніх родин, якої батько був римо-католиком (начальником суду в Ярославі, потім судовим радником у Львові), проте добрим українцем, який усіх дітей виховав, як українців. Обоє батьки — мати Юлія з Рудницьких — вже не в живих. Родина пережила траґічні потрясення: один із братів, Сидір, згинув унаслідок своєї зловісної політичної діяльности, зате наймолодший брат, Михайло, був високоідейним пан-отцем в УГА, куди зголосився добровільно і в якої рядах помер на Вел. Україні на тиф. Дві сестри вийшли заміж теж за українських священиків, добрих громадян.

Покійний був кришталевої, чесної і простолінійної вдачі. Нікому в житті не всилі був заподіяти найменшої кривди, вічно тільки журився своєю парохією і парохіянами в розумінні зразкового душпастиря — громадського діяча. Був парохом у Раві Руській і здобув собі там велику пошану та любов у найширших колах місцевого громадянства, якого був активним членом. Добровільно, подекуди з уваги на здоровля своєї дружини, перенісся на багато гіршу парохію на Лемківщину, але далечінь від культурного осередку сильно його пригноблювала. Туга за всіми рідними, що залишились по тому боці, та переживання останніх двох літ, погіршили недугу серця.

Покійний залишив дружину Марію та доньку Любомиру Богачевську, якої чоловік теж далеко.

Лемківщина втратила в особі о. Антона Твердохліба одного з найкращих своїх священиків, освічену, ідейну, громадсько активну людину. Не вважаючи на своє погане здоровля, він цілими милями їздив поганими лемківськими дорогами до різних властей полагоджувати справи своїх парохіян. Був від самого початку передплатником нашого часопису та жив усе радощами, смутками й надіями українського громадянства в ҐҐ. Жаль цієї гарної, доброї людини, яка могла ще стільки добра зробити в житті. —

В. Й. П.!

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 2...
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел...
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. ...
Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-7...